

Someron kaupunki
Joensuuntie 20
31400 Somero

Päätös kalataloudellisen tarkkailuohjelman hyväksymisestä

ASIA

Paimionjoen yläosan kunnostushankkeen (Somero) kalataloudellisen tarkkailuohjelman hyväksyminen

HAKIJA

Someron kaupunki

ASIAN VIREILLETULO

Someron kaupunki on toimittanut 6.3.2025 Varsinais-Suomen ELY-keskukseen hyväksyttäväksi esityksen Paimionjoen yläosan kunnostushankkeen kalataloudelliseksi tarkkailuohjelmaksi.

TOIMINTA

Paimionjoen yläosan kunnostushankkeeseen sisältyy vedenotto-, vedenjohto- ja säännöstelyluvan rauettaminen sekä Hovirinnankosken säännöstelypadon osittainen purkaminen ja osittainen pysyttäminen, luonnonmuokaisten pohjapatojen rakentaminen Hovirinnankoskeen ja Painion lasku-uomaan sekä Rautelankosken kunnostus.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT

Esitetty tarkkailuohjelma perustuu Etelä-Suomen aluehallintoviraston Someron kaupungille ja Turun Seudun Vesi Oy:lle 8.12.2020 antaman lupapäätöksen nro 429/2020 (Dnro ESAVI/13548/2018) lupamääräykseen 21, jonka mukaan luvan saajan on tarkkailtava hankkeen vaikutuksia kalatalouteen Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen hyväksymän tarkkailusuunnitelman mukaisesti. Tarkkailusuunnitelma on toimitettava kalatalousviranomaiselle siten, että tarkkailu voidaan aloittaa ennen töiden aloittamista. Tarkkailua koskee lisäksi lupamääräys 22, jonka mukaan tarkkailujen tulokset raportoidaan tarkkailuohjelmien mukaisesti Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle sekä kalatalousviranomaiselle ja Someron kaupungin, Kosken TI kunnan sekä Liedon kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Tarkkailutulokset on vaadittaessa annettava myös niille, joiden oikeutta tai etua asia voi koskea.

ESITETTY TARKKAILUOHJELMA

Paimionjoen yläosan kunnostushankkeen kalataloudellisia vaikutuksia esitetään tarkkailtavaksi Rautelankoskella, Hovirinnankoskella ja Karjakoskella tehtävillä sähkökalastuksilla ja Pitkäjärvellä tehtävillä verkkokoekalastuksilla. Sähkökoekalastukset tehdään Karjakoskella ennen hanketöiden aloittamista vuonna 2025 sekä kaikilla kolmella havaintopaikalla ensimmäisenä ja neljäntenä työvuotta seuraavana vuotena (vuodet 2027 ja 2030). Verkkokoekalastuksia tehdään Pitkäjärvellä NORDIC-koeverkoilla ennen töiden aloittamista kesällä 2025 sekä ensimmäisenä ja neljäntenä työvuotta seuraavana vuotena (vuodet 2027 ja 2030). Pyyntiponnistus tarkkailuvuosina on 25 verkkoyötä.

ASIANOSAISTEN KUULEMINEN

Kuulutus tarkkailuohjelmaesityksen kuulemisesta ja tarkkailuohjelmaesitys pidettiin 1.4.–15.4.2025 välisenä aikana nähtävinä Someron ja Liedon kaupunkien ja Kosken TI kunnan ilmoitustauluilla. Lisäksi kuulutus ja ohjelmaesitys olivat nähtävinä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen internet-sivustolla ja Lounais-Suomen kalatalousalueelle sekä Someron ja Liedon kaupunkien ja Kosken TI kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille toimitettiin 20.3.2025 tarkkailuohjelmaesitystä koskeva lausuntopyyntö.

Kosken TI ympäristönsuojeluviranomainen antoi tarkkailuohjelmaesitystä koskevan lausunnon 4.4.2025. Ympäristönsuojeluviranomaisella ei ollut huomautettavaa tarkkailuohjelmasta, mutta esitti toivomuksen saada tulokset nähtäväksi niiden valmistuttua.

VARSINAIS-SUOMEN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomainen hyväksyy esitetyn tarkkailuohjelmaehdotuksen seuraavilla muutoksilla ja tarkennuksilla:

- Koekalastuksissa sekä niiden saaliiden käsittelyssä ja tulosten raportoinnissa tulee noudattaa ensisijaisesti teoksen "Kalavarojen käyttö ja hoito" (Salminen ja Böhling (toim.) 2018, Luke) ja toissijaisesti, mikäli ensisijaisessa teoksessa ei ole asiaa koskevaa ohjeistusta, teoksen "Ohjeet standardinmukaisiin koekalastuksiin" (Olin ym. 2014, RKTL:n työraportteja 21/2014) suosituksia.
- Hankkeen kalataloudellisia vaikutuksia arvioidaan raportoinnin yhteydessä esitettyjen koekalastusten tulosten lisäksi koekalastusrekisteristä olevien hankealueen yläpuolisen Painio-järven verkko-koekalastusten tulosten perusteella. Järven kalaston hanketta edeltävän tilan kuvaamisessa käytetään järvellä vuosina 2020 ja 2023 tehtyjen verkkokoekalastusten tuloksia ja hankkeen jälkeisen (töiden ajoittumisesta riippuen mahdollisesti osin töiden aikaisen) tilan kuvaamisessa vuoteen 2030 saakka järvellä tehtävien verkko-koekalastusten tuloksia.
- Hankkeen kalastovaikutusten arvioinnissa käytetään mahdollisuuksien mukaan taustatietoina tarkkailualueelle tehtyjä kalanistutuksia.

- Sähkökalastusten tuloksia koekalastusrekisteriin tallennettaessa tulee mahdollisesti saaliiksi saatavat taimenen 0-vuotiaat poikaset eli ns. nollikkaat eritellä esimerkiksi yksilöpituuden perusteella lajin vanhemmista yksilöistä ja tallentaa niiden iäksi rekisteriin 0+.
- Väliraporteissa esitetään tiiviisti hankkeen puitteissa tehtävien koekalastusten tulokset, jotka ovat tarpeen hankkeen kalataloudellisten vaikutusten arvioinnissa.
- Vuoden 2031 toukokuun loppuun mennessä laaditaan loppuraportti, jossa esitetään kootusti hankkeen puitteissa ja Painio-järvellä tehtyjen koekalastusten tulokset sekä mahdollisuuksien mukaan tarkkailualueen kalanistutustiedot ja arvioidaan hankkeen vaikutukset tarkkailualueen eli Painio-järveltä Paimionjoen yläosalle ulottuvan vesistönosan kalastolle.
- Tarkkailujen tulokset raportoidaan esitettyjen tahojen lisäksi Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle sekä Someron kaupungin, Kosken TI kunnan ja Liedon kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille.
- Kalatalousviranomaiselle tarkkailuraportit toimitetaan sähköisesti Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon viitteellä VARELY/2010/2025.

RATKAISUN PERUSTELUT JA LAUSUNTOJEN HUOMIOIMINEN

Esitetty tarkkailuohjelma antaa, mukaan lukien siihen tehdyt muutokset ja tarkennukset, ennalta arvioiden riittävät tiedot toiminnan kalataloudellisista vaikutuksista.

Tarkkailumenetelmiä koskevien suositusten noudattaminen on tärkeää tarkkailutulosten luotettavuuden, vertailukelpoisuuden ja yleisen hyödynnettävyyden sekä tarkkailun tehon kannalta.

Kalataloudellisella tarkkailulla on tarpeen arvioida hankkeen vaikutuksia paitsi hankealueella sijaitsevien läpivirtausjärvien sekä Paimionjoen yläosalla jo olevien ja sinne rakennettavien uusien virta-alueiden myös hankealueen yläpuolisen Painio-järven kalastoon, koska hanke saattaa vaikuttaa kalojen vaellus- ja elinmahdollisuuksiin varsinaista hankealuetta laajemmalla alueella. Painio-järven kalaston tarkkailu on kustannustehokkainta tehdä hyödyntämällä luonnonvarakeskuksen (Luke) verkkokoekalastusten tuloksia, jotka tallennetaan koekalastusrekisteriin. Painio-järvellä hankkeen puitteissa tehtäviä omia verkkokoekalastuksia ei ole syytä tehdä myöskään siksi, että liian usein toteutettavat koekalastukset saattavat osaltaan vaikuttaa järven kalastoon ja tarkkailutuloksiin sekä aiheuttaa liiallista haittaa järven arvokaloille.

Kalanistutustietoja on tarpeen mahdollisuuksien mukaan käyttää hankkeen kalataloudellisten vaikutusten arvioinnissa taustatietoina, sillä kalanistutukset saattavat vaikuttaa tarkkailualueen kalastoon ja koekalastusten saaliisiin.

Sähkökalastuksissa saaliiksi saatavien 0-vuotiaiden taimenten ikä on tarpeen tallentaa koekalastusrekisteriin, koska ikätieto vaikuttaa taimenten alkuperästä tehtäviin arvioihin ja vesienhoidon kalastoluokitukseen.

Kalataloudellisen tarkkailun väliraportoinneissa on tarpeen lähinnä käsitellä ja esittää tiiviisti koekalastusten tulokset, ja vasta loppuraportissa arvioidaan kattavasti hankkeen kalastovaikutuksia kaikkien koekalastusten valmistuttua.

TARKKAILUOHJELMAN MUUTTAMINEN JA VOIMASSAOLO

Päätöstä voidaan tarvittaessa muuttaa Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen hyväksymällä tavalla. Pieniä muutoksia tarkkailun suorittamistapaan tai aikatauluun voidaan tehdä ilman tarkkailupäätöksen muutosta Varsinais-Suomen ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla tai ELY-keskuksen aloitteesta.

Tämä päätös on voimassa, kunnes uusi päätös asiasta on annettu.

OIKEUSOHJEET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 62 §, 64 §, 65 §
Hallintolaki (434/2003)

KÄSITTELYMAKSU

6 h á 70 €, yhteensä 420 €, arvonlisävero 0 %. Käsittelemaksun periminen perustuu valtioneuvoston asetukseen 794/2024. Lasku lähetetään erikseen valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen sekä maksuun voidaan hakea oikaisua Etelä-Suomen aluehallintovirastolta. Oikaisuvaatimusohje liitteenä.

Kalastusbiologi

Mika Sivil

LIITTEET

Päätöstä ja maksua koskeva oikaisuvaatimusohje
Tarkkailuohjelmaesitys

JAKELU

Someron kaupunki

TIEDOKSI

Päätösäljennös:

Turun Seudun Vesi Oy
Lounais-Suomen kalatalousalue
Someron kaupunki, ympäristönsuojeluviranomainen
Liedon kaupunki, ympäristönsuojeluviranomainen
Kosken TI kunta, ympäristönsuojeluviranomainen
Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Ilmoittaminen päätöksestä:

Tieto päätöksestä julkaistaan Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen internet-sivustolla sekä Someron ja Liedon kaupunkien ja Kosken TI kunnan ilmoitustauluilla.